

לקוטי שיחות פרשת וילך כרך ט

מתורגם ללשון הקודש

28 החיות של ואתה מחיה את כולם, דאיהו ממלא כל
29 עלמין, הרי אז הוא נפרד מדרגת ממלא כל עלמין.
30 ואילו מבחינת סובב כל עלמין, "אי אפשר להפרד
31 בשום אופן", כי הרצון, "רעותא דלבא", הנובע מדרגת
32 סובב כל עלמין ("ולבי") "ישנו בכל אדם" וואף
33 שנראה לו שאין לו ואינו מרגיש בזה, זהו בודאי שקר,
34 כי אף-על-גב⁸ דאיהו לא חזי, מזליה חזי".

35 ולכאורה, צריך להבין:
36 גם דרגת ממלא כל עלמין, הרי כיון ש"ואתה מחיה
37 את כולם", הוא מחיה גם את מי ש"שובג החיות של
38 ואתה מחיה את כולם"⁹ – ובכל זאת אומרים, שכיון
39 שהאדם "רץ אחר פרנסתו"¹⁰ ו"שובג החיות של ואתה
40 מחיה את כולם", הרי הוא (מפני הרגש שלו) "נפרד
41 מבחינת ממלא כל עלמין",

42 ומדוע אפוא אומרים לגבי סובב כל עלמין, שאף
43 אם "נראה לו שאין לו..." – "אי אפשר להפרד בשום
44 אופן"?

45 בהכרח לומר, שאדמו"ר הזקן, האומר שרצון הלב
46 "ישנו בכל אדם", אינו מתכוון רק מצד "מזליה", אלא
47 גם מצד "איהו", מצד תחושתו. ולכאורה, כיון ש"איהו
48 לא חזי", הרי מצד "איהו" הוא בכל זאת נפרד?

ג.

רצון הלב של היהודי קיים גם בכוחותיו
הגלויים

49 החסבר לכך הוא:
50 דרגת ממלא כל עלמין "ממלא ומחיה את כל
51 העולמות...", מהותה¹¹, שהעולמות משיגים את
52 ההשפעה. ולכן, כאשר אדם אינו מכיר בכך שחיותו
53 היא מאלקות (הוא "שובג"), הרי האור האלקי נמצא
54 אצלו באופן של העלם וסובב. ולכן יוצא, שמי ששובג
55 את החיות האלקית נפרד מממלא כל עלמין¹².

א.

"ואנכי הסתר אסתיר..."

1 ידועים דברי הבעש"ט¹ על הפסוק² "ואנכי הסתר
2 אסתיר פני ביום ההוא", שהמשמעות של פנמויים הסתר
3 היא, שההסתר עצמו מוסתר. כלומר, ההסתר כה עצום,
4 עד אשר אין חשים כלל שזהו הסתר, ועלולים להגיע
5 לידי 'שמים' חושך לאור".

6 ולפי המבואר בלקוטי תורה⁴ על הענינים הכלולים
7 ב"תוכחה", ש"לפי האמת אינם רק ברכות", והם
8 נאמרים בניסוח הנראה בחיצוניותו להיפך מברכה,
9 מפני שברכות אלו נובעות ממקום נעלה ביותר,
10 "מבחינת סתום" – מובן לגבי ענינו, ש"ואנכי הסתר
11 אסתיר פני ביום ההוא" היא "לפי האמת" ברכה
12 נעלית.

13 ויותר מכך: מזה שבחיצוניות היא נראית ההיפך
14 המוחלט מברכה,

15 [שהרי כאשר יודעים שזהו "הסתר", ייתכן שיחפשו
16 דרך להתפטר ממנו. אך במצב של "הסתר אסתיר",
17 כאשר חושבים על חושך שהוא אור – מרוצים מהמצב
18 שבו שרויים, וזהו ההיפך המוחלט מברכה],

19 מובן, שברכה זו נעלית ביותר, ומשום כך היא
20 מופיעה באופן סתום ביותר.

ב.

"אני ישנה ולבי ער"

21 כדי להבין זאת יש להקדים ולהסביר את מאמרו
22 של אדמו"ר הזקן⁵ על הפסוק⁶ "אני ישנה ולבי ער",
23 שעל דרגת ממלא כל עלמין, הנקראת "אני", אפשרי
24 מצב של "שינה", ואילו בדרגת סובב כל עלמין –
25 "ולבי", האדם תמיד "ער".

26 ושם הוא מסביר, שכאשר יהודי "מדבק מחשבתו
27 בתאות עולם הזה... ומבקש לקבל חיות מזה, ושובג⁷

(1) הובא בתולדות יעקב יוסף ר"פ בראשית.

(2) פרשתנו לא, יח.

(3) לשון הכתוב (ישע"ה, ה, כ). וראה רמב"ם הל' דעות רפ"ב. ח"פ (להרמב"ם) פ"ג.

(4) בחוקתי מה, סע"א ואילך.

(5) נדפס בבונה ירושלים (סי' קכ) ובחבורת בפ"ע (ברוקלין תשכ"ד)

– עם הוספות מכת"י ישן "שכפי הנראה נכתב עוד בחיי כ"ק רבנו הזקן". מאמרי אדה"ז – כתובים (ח"ב) ע' קנו.

(6) שה"ש ה, ב.

(7) בכת"י הנ"ל: ושוכח.

(8) מגילה ג, א.

(9) ראה בארוכה המשך באתי לגני תש"י פי"ג וי"ד.

(10) לשון הש"ס (שבת לב, ב) – הובא במאמר אדה"ז שם.

(11) ראה תניא פמ"ח (סז, סע"ב): ההשפעה שהיא בבחי' גילוי כו'.
(12) אלא שבישראל, מכיון שהחיות שלהם (ועד"ז בנוגע להשפעת

פרנסה וכו') הוא – אלקות בגילוי (ראה קונט' ומעין סוף מאמר ר' ואילך), ע"כ אינו שייך שיהיו נפרדים לגמרי. ולכן – גם בנוגע לבחי' ממלא, בחי' "אני", נאמר "אני ישנה" (רק בחי' שינה, אבל לא סילוק ח"ו).